

Tulevaisuusvalta- Miten laajennamme keskustelua yhteisestä tulevaisuudesta

**Tulevaisuustutka
Uudenmaan liitto
22.1.2026**

Maiju Lehto, Diakonissalaitos

**Diakonissa-
laitos**

TÄNÄÄN

Mitä on tulevaisuusvalta

Miten voimme edistää osallisuutta tulevaisuustyössä?

**Diakonissa-
laitos**

Diakonissalaitos toimii rohkeasti ihmisarvon puolesta yhteiskuntaa uudistaen. Olemme jo lähes 160 vuoden ajan kehittäneet kunnianhimoisesti luovia ratkaisuja yksilön arkeen ja yhteiskunnan haasteisiin. Yhdessä yhteiskunnallisen yrityksemme Rinnekotien kanssa elämme rinnalla, luomme kohtaamisia ja yhteisöjä, joissa jokainen löytää paikkansa. Lue lisää: www.diakonissalaitos.fi

YLEISHYÖDYLLISTÄ TOIMINTAA

Kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleville silloin, kun hätä ja häpeä ovat suurimmat, ja kokemus ihmisarvosta huojuu.

158 vuotta

ARVOMME

**Ihmisarvo
Lähimmäisenrakkaus
Vastuullisuus**

ARVOPOHJAISTA LIIKETOIMINTAA

Vaikuttavia sote-palveluja erityistä tukea tarvitseville ihmisille.

Rinnekodit

Koulutamme sote-alan osaajia Suomen Diakonia-opistossa ja Diakonia-ammattikorkeakoulussa.

3400
työntekijää

**Toimimme
valtakunnallisesti
ja kansainvälisesti**

**Edistämme
monimuotoisuutta**

Työhyvinvointi 4,1/5
**Asiakas-
tyytyväisyys NPS 58**

14

hyvinvointialuetta

**Toiminnan
tuotot
283 milj.**

**Hyvä
kiertämään
6,9 miljoonalla**

Vastuuna yhteinen hyvä!

“Te ootte ekoja jotka kysyy tätä meidän lafkalta”

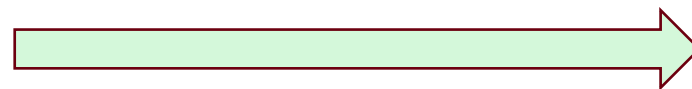
- Tulevaisuus on yhteinen, mutta kaikkien ihmisten ajatuksia ei kuulla kun puhumme siitä.
- Vuonna 2023 Diakonissalaitos aloitti Ilmiöasematyön, eli tulevaisuuskeskustelut ja –työpajat omien asiakkaidensa parissa.
- Näissä tulevaisuustyöpajoissa keräämme signaaleja eli varhaisia merkkejä ihmiarvoisesta tulevaisuudesta niiden ihmisten parista, joita harvoin kuullaan tulevaisuuskeskusteluissa – haavoittuvassa asemassa olevilta ja erityistä tukea tarvitsevilta ihmisiltä.
- “Te ootte ekoja jotka kysyy tätä meidän lafkalta” Opioidikorvaushoidon asiakas

- Tulevaisuuksien ajattelu ja siitä puhuminen voi olla vaikeaa. Dialogi on monelle liian haastava tapa osallistua. Olemme kehittäneet saavutettavampia tapoja osallistua: työpajoja joissa hyödynnetään toiminnallisuutta.
- Olemme kehittäneet esteettömyyttä edistäviä menetelmiä ja materiaaleja yhdessä niiden ihmisten kanssa, joille perinteinen keskustelu ei ole paras tapa osallistua.

Dialogista

Esteettömpiin ja toiminnallisiin
tulevaisuustyöpajoihin

Tulevaisuusvallan laajentaminen on muun muassa...

- tulevaisuuskeskusteluun mukaan kutsumista,
- huomiotta jääneiden äänten esille tuomista,
- tulevaisuusnäkökymien monipuolistamista ja
- tulevaisuusajattelun edellytysten luomista moninaisemmalle joukolle.

”

Miten rakentaa aktiivisesti tulevaisuuksia?
On annettava ohjat heille, joita asia eniten
koskettaa – ihmisille, joilla ei perinteisesti ole ollut
valtaa.

Krizna Gomez, futuristi, ihmisoikeusjuristi

”

Miksi teemme tätä

Post-normaali aika: kietoutuneet kriisit, tarvitsemme aidosti moninäkökulmaisia ajatuksia tulevaisuuksista

Käsityksemme tulevaisuudesta muotoutuvat sen perusteella, mitä kuulemme, keiden kanssa keskustelemme ja mitä otamme mukaan suunnitteluun.

Uusia, ihmisarvoisia tulevaisuuskuvia

Paremmat palvelut

Toivon herättäminen

DEMOKRATIA TARVITSEE KAIKKEIN ÄÄNTÄ – Tulevaisuusvalta ja ennakointi päätöksenteossa

- Lähdemme laajentamaan tulevaisuusvaltaa suomalaisessa yhteiskunnassa vuonna 2026!
- Avoimen hallinnon ja Diakonissalaitoksen hanke 1.1.-31.12.2026. Rahoittajana Sitra
- Hankkeen tavoitteena on laajentaa tulevaisuusvaltaa ja sen vaikuttavuutta päätöksenteossa vakiinnuttamalla Ilmiöasemamenetelmä osaksi valtionhallinnon ennakointityötä.
- <https://www.sttinfo.fi/tiedote/71523384/diakonissalaitos-ja-valtiovarainministerion-avoin-hallinto-yhteistyohon-tulevaisuusvallan-laajentamiseksi?publisherId=4268&lang=fi>

Tulevaisuustyöpajoissamme on paljon tunteita.

Tulevaisuuden visiot ovat syvästi inhimillisiä ja heijastavat vahvasti arvoja.

Sosiaalinen ja ekologinen oikeudenmukaisuus, terveys ja rauha ovat keskeisiä teemoja.

Myös palveluihin ja yhteiskuntaan liittyvät asenteet ja rakenteet puhututtavat paljon.

Verkkosivut joissa materiaalipankki:

www.diakonissalaitos.fi/tulevaisuustyo/materiaalit/

Menetelmäaineisto

Löydät täältä virittelytehtävät, menetelmäkuvaukset ja materiaalia, jota voit käyttää tulevaisuustyöpajassasi.

Menetelmäaineistosta löydät oppaaseen kuvatut menetelmät ja voit tulostaa ne itsellesi. Aineistoissa on materiaalia ja menetelmiä eri tarkoituksiin ja eri vaativuusluokissa.

- Virittelytehtävät →
- Keskustelukortit ja ohjeet niiden käyttöön →
- Muut menetelmät →
- Tulostettavat työpohjat →
- Kehykset →

Opas

<https://www.hdl.fi/hdl-2025/wp-content/uploads/sites/7/2025/12/Diakonissalaitos-opas-jokaisesta-tulevaisuusosallinen-2024.pdf>

Jokaisesta tulevaisuusosallinen

– näin järjestät saavutettavampia ja esteettömmiä tulevaisuustyöpajoja

ja voit laajentaa tulevaisuusvaltaa

Keskustelukortit

<https://hdl.emmi.fi/gKffBbDsL2B6>

Miten käytännössä?

1. Mene ihmisten luokse

Älä kutsu ihmisiä johonkin tapaamispaikkaan, vaan järjestä tapaaminen sinne, missä kohderyhmään kuuluvat ihmiset muutenkin luontaisesti asuvat ja toimivat. Tutussa paikassa on helpompi rakentaa luottamusta.

2. Kohtele tasavertaisesti

Puhu oikeilla termeillä ja tasavertaisesti. Ole aidosti kiinnostunut ihmisten ajatuksista. Älä etukäteen päättä heidän olevan elämäntilanteestaan johtuen vähemmän pystyviä kuin he todellisuudessa ovat.

3. Salli ihmisten tyhjentää nykyhetken ahdistukset

Ihmistä usein ahdistavat nykyhetken ongelmat. Anna heille tilaa sanoa nämä ääneen ennen kuin siirryt puhumaan tulevaisuudesta.

Menetelmää on käytetty esimerkiksi

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointikertomuksen valmistelussa
Lapin hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen tiedonkeruussa

Keusoten ja Klubitalojen skenaariotyössä

Maaseudun tulevaisuuden visioimisessa

Turvallisen korttelin visiointityössä

Oman organisaatiomme strategiatyössä

Vaikuttamistyössä

Tutkimustyössä

Kiitos!

Olethan mielellään yhteydessä jos mietit miten voisit edistää osallistuuutta tulevaisuustyössänne.

[linkedin.com/in/maijulehto/](https://www.linkedin.com/in/maijulehto/)
maiju.lehto@hdi.fi

Menetelmät ja materiaalit:
<https://www.hdi.fi/tulevaisuusvalta/>

